

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक १४ जून २०१७

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण-१००)

पेपर क्रमांक १

महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम व वित्तीय नियम, इत्यादी

(पुस्तकांसह)

सूचना.—(१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

- (२) पुस्तकातील मजकुराची तारतम्यहीन नक्कल करू नये.
- (३) उत्तराचे पुष्ट्यर्थ नियमातील योग्य त्या तरतुदी नमूद करणे आवश्यक आहे.
- (४) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासामध्ये दर्शविलेले आहेत.
- (५) उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (६) उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्नांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. प्रश्नातील एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तदनंतर) सोडवल्यास दुसरा दुर्लक्षित केला जाईल.
- (७) प्रश्नांची उत्तरे मराठी वा इंग्रजी एकाच भाषेत लिहावयाची आहेत.

गुण

१. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :-

२०

- (अ) भविष्यनिर्वाह निधीचे उद्देश
- (ब) वित्तीय औचित्याची तत्त्वे
- (क) रोकड वही
- (ड) प्रशासकीय मान्यता व तांत्रिक मान्यता
- (इ) कालबाह्य देयकांची अदायगी.

२. (अ) समयश्रेणीतील वेतनवाढीसाठी कोणत्या शर्तीवर सेवा/कालावधी जमेस धरण्यात येतो ? १०

(ब) शासकीय कर्मचाऱ्याची वेतननिश्चिती कोणकोणत्या प्रसंगी होते, याची माहिती द्या. १०

३. (अ) पदग्रहण अवधी म्हणजे काय ? शासकीय कर्मचाऱ्याला कोणत्या परिस्थितीत पदग्रहण अवधी अनुज्ञेय असतो ? नियमासह स्पष्ट करा. १०

(ब) निलंबित शासकीय कर्मचाऱ्याच्या निर्वाह भत्यामधून शासकीय येणे रकमा वसुलीबाबत नियमासह माहिती द्या. १०

[उलटून पहा

४. (अ) अर्जित रजा व परिवर्तित रजा—फरक स्पष्ट करा. १०
(ब) सक्तीने सेवानिवृत्ती याबाबत माहिती द्या. १०
५. (अ) आकस्मिक खर्च म्हणजे काय ? आकस्मिक खर्चाच्या प्रकाराबाबत माहिती द्या. १०
(ब) शासनास येणे असणाऱ्या रकमा धनादेशाद्वारे स्वीकारता येतील का ? असल्यास त्याबाबतची कार्यपद्धती विशद करा. १०
६. (अ) शासकीय कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या अग्रिमांचे प्रकार सांगा व अग्रिम मंजूर करताना पाळावयाची सर्वसाधारण तत्त्वे सांगा. १०
(ब) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांची कर्तव्ये व अधिकार स्पष्ट करा. १०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS-I AND CLASS-II OFFICERS
IN THE DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, WEDNESDAY, 14TH JUNE 2017

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER I

MAHARASHTRA CIVIL SERVICES RULES AND FINANCIAL RULES

(With Books)

- N.B.*— (1) Answer any *five* questions.
 (2) Indiscriminate copying of an authority will be discounted.
 (3) The reference to relevant rules in support of the answer should be given.
 (4) The marks for each question are given in the margin.
 (5) Candidate should not write roll number, any name (including his/her own), signature, address or any indication of his/her identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalized.
 (6) Candidates are expected to answer all the subquestions of a question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.
 (7) Answers are to be written in one language only either in **Marathi** or in **English**.

	Marks
1. Write short notes (any <i>four</i>) :—	20
(a) Objectives of General Provident Fund	
(b) Canons of Financial Propriety	
(c) Cash Book	
(d) Administrative Approval and Technical Approval	
(e) Time barred claims settlement.	
2. (a) What are the conditions on which service counts for increment ?	10
(b) What are the various occasions for pay fixation ?	10
3. (a) What is joining time ? In which situation joining time is applicable to government servant ? explain with authority.	10
(b) Explain with rules about government deductions from the subsistence allowance of the government servant under suspensions.	10
4. (a) Differentiate between Earned Leave and Commuted Leave.	10
(b) Describe about compulsory retirement.	10
5. (a) What is contingent expenditure? Describe types of contingent expenditure.	10
(b) Is it acceptable to accept government dues by cheque ? If yes, explain procedure.	10
6. (a) What are the types of advances given to government servant ? Which general principals are followed while sanctioning advances ?	10
(b) Explain duties and rights of Comptroller and Auditor General of India.	10

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक १४ जून २०१७

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक २

संचालनालयाच्या कार्याशी संबंधित नियम, शासन निर्णय, आदेश इत्यादी आणि राज्य व सर्वसाधारण लेखे

(पुरस्तकाशिवाय)

सूचना.—(१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(२) समासात दर्शविलेले गुण हे प्रत्येक प्रश्नासाठी आहेत.

(३) उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.

(४) उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्नांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. प्रश्नातील एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तदनंतर) सोडवल्यास दुसरा दुर्लक्षित केला जाईल.

(५) प्रश्नांची उत्तरे मराठी वा इंग्रजी एकाच भाषेत लिहावयाची आहेत.

	गुण
१. (अ) विद्युत शुल्क अधिनियम, २०१६ च्या अनुषंगाने खालील संज्ञेचा अर्थ स्पष्ट करा :—	५
(१) स्वतंत्र पावर उत्पादक	(४) को-जनरेशन
(२) ओपन अॅक्सिस	(५) युनिट.
(३) कॅपटिव्ह जनरेशन	
(ब) विद्युत शुल्क अधिनियम, २०१६ मधील दुरुस्त्या थोडक्यात विशद करा.	५
(क) “विजेचा वापर किंवा वीज उपभोग दरावर कोणाला विद्युत शुल्क लावण्यात येणार नाही” – स्पष्ट करा.	५
२. (अ) इंडस्ट्रीज (डेव्हलपमेंट अँड रेग्युलेशन) अॅक्ट, १९५१ मधील तरतुदी थोडक्यात मुद्देनिहाय स्पष्ट करा.	५
(ब) १९९१ च्या पूर्व कालखंडामधील उद्योगावर नियंत्रण ठेवणारे नियम कोणते आहेत ?	५
(क) “सरकारची लघु उद्योग धोरण स्पर्धात्मकतेसाठी संरक्षणातून हलविण्यात आले आहे” हे विधान स्पष्ट करा.	५
३. (अ) सूक्ष्म, लघु व मध्यम अधिनियम, २००६ मधील तरतुदी स्पष्ट करा.	५
(ब) सूक्ष्म, लघु व मध्यम अधिनियम, २००६ च्या अनुषंगाने खालील संज्ञेचा अर्थ स्पष्ट करा :—	५
(१) उपक्रम	(४) उत्पादक मध्यम उपक्रम
(२) खरेदीदार	(५) मंडळ.
(३) सेवा लघु उपक्रम	
(क) सूक्ष्म, लघु उपक्रम परिषद, सूक्ष्म लघु व मध्यम उपक्रम विकास कायदा, २००६ मधील कोणत्या तरतुदीनुसार स्थापित झालेल्या आहेत ? महाराष्ट्र सूक्ष्म, लघु उपक्रम परिषद नियम, २००७ – थोडक्यात स्पष्ट करा.	५

४. स्पष्टीकरण द्या :- १५
- (अ) इंडियन पेटेंट अॅण्ड डिझाइन अॅक्ट, १९९१
- (ब) द ट्रेड अॅण्ड मर्चंडायिझ मार्क अॅक्ट, १९५८
- (क) नवीन आयात-निर्यात धोरण, २०१५-२०२०.
५. (अ) ल्युब्रिकेटींग ऑईल्स अॅण्ड ग्रीसेस (प्रोसेसिंग, सप्लाय अॅण्ड डिस्ट्रिब्युशन रेग्युलेशन) ऑर्डर, १९८७ स्पष्ट करा. १०
- (ब) केंद्रीय विशेष आर्थिक क्षेत्र कायदा, २००५ च नियम, २००६ नुसार विकासक व उद्योग घटक यांना अनुज्ञेय असणारे फायदे विशद करा. १०
६. (अ) वॉटर (प्रिव्हेंशन आणि कंट्रोल ऑफ पोल्यूशन) अमेंडमेंट अॅक्ट, १९७४ नुसार प्रदूषणाची व्याख्या लिहा ? तसेच सदर कायद्याच्या तरतुदी थोडक्यात विशद करा. ५
- (ब) वॉटर (प्रिव्हेंशन आणि कंट्रोल ऑफ पोल्यूशन) अमेंडमेंट अॅक्ट, १९७८ मधील तरतुदी स्पष्ट करा. ५
- (क) कारखाना अधिनियम, १९४८ चा मुख्य उद्देश स्पष्ट करा. ५
- (ड) कारखाना अधिनियम, १९४८ मधील तरतुदी, त्यामधील नवीन दुरुस्त्यासह स्पष्ट करा. ५

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS-I AND CLASS-II OFFICERS
THE DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, WEDNESDAY, 14TH JUNE 2017

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER II

**PAPER ON STATE AND GENERAL ACCOUNTS AND RULES, GOVERNMENT
RESOLUTIONS, ORDERS ETC. RELATING TO THE FUNCTIONS OF THE
DIRECTORATE**

(Without Books)

N.B.—(1) All questions are *compulsory*.

(2) The *Marks* for each question are indicated in the margin.

(3) Candidate should not write roll number, any name (including his/her own), signature, address or any indication of his/her identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalized.

(4) Candidates are expected to answer all the subquestions of the question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.

(5) Answers are to be written in one language only either in **Marathi** or in **English**.

	Marks
1. (a) Define the following terms in relation with Electricity duty Act, 2016 :—	5
(i) IPP	(iv) Co-Generation
(ii) Open access	(v) Unit.
(iii) Captive Generation	
(b) What are the amendments in the Electricity duty Act, 2016 ?	5
(c) “To whom the electricity Duty shall not be levied on the consumption charges or energy consumed” - Explain.	5
2. (a) Give features of The Industries (Development and Regulation) Act, 1951 that require the specified industries to obtain industrial licensing ?	5
(b) What are the important regulations that control industries in the Pre-1991 era?	5
(c) “The Government’s Small Scale Industries Policy has shifted from protection towards competitiveness” comment on this statement.	5
3. (a) Explain the Micro, Small and Medium enterprises development Act, 2006.	5

- (b) Define following terms with respect to MSMED Act, 2006 :— 5
- (i) Enterprise
 - (ii) Buyer
 - (iii) Small Manufacturing Enterprises
 - (iv) Medium Service Enterprises
 - (v) Board.
- (c) Under which Sections of MSMED Act, 2006, MSEFC's are constituted? Explain in short Maharashtra MSEFC Rules, 2007. 5
4. Explain in brief :— 15
- (a) Indian Patent and Designs Act, 1911.
 - (b) The Trade and Merchandize Mark Act, 1958.
 - (c) New Foreign Trade Policy, 2015-2020.
5. (a) Explain the lubricating Oils and Greases (Processing, Supply and Distribution Regulation) Order, 1987. 10
- (b) State the benefits provided under Central SEZ Act, 2005 and Rules, 2006 for developer and enterprise. 10
6. (a) How do you define the pollution as per water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974? Also write the salient features of this Act. 5
- (b) Briefly discuss the salient features of water (Prevention and Control of Pollution) amendment Act, 1978. 5
- (c) What are the main objective of the factories Act, 1948 ? 5
- (d) Explain the main provisions under Factories Act, 1948 and its recent amendment. 5
-

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता
विभागीय परीक्षा

मुंबई, गुरुवार, दिनांक १५ जून २०१७

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण-१००)

पेपर क्रमांक ३

संचालनालयाची नियामक व प्रचालनात्मक कामे

(पुस्तकांशिवाय)

- सूचना.—(१) प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे. उर्वरित १० पैकी कोणतेही आठ प्रश्न सोडवा.
- (२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासात दर्शविलेले आहेत.
- (३) अपेक्षित प्रश्नांपेक्षा जास्त प्रश्न सोडवल्यास, जास्तीच्या प्रश्नांना गुण दिले जाणार नाहीत.
- (४) उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोटेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (५) उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्नांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. प्रश्नातील एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तदनंतर) सोडवल्यास दुसरा दुर्लक्षित केला जाईल.
- (६) प्रश्नांची उत्तरे मराठी वा इंग्रजी एकाच भाषेत लिहावयाची आहेत.

	गुण
१. सूक्ष्म व लघु उपक्रमांच्या सर्वांगीण विकासाकरिता “ महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक समूह विकास योजना ” (MSI CDP) या योजनेचे उद्देश, स्वरूप व ठळक वैशिष्ट्ये याबद्दल सविस्तर माहिती द्या.	२०
२. राज्याच्या सामूहिक प्रोत्साहन योजना, २०१३ ची ठळक वैशिष्ट्ये नमूद करा.	१०
३. एम.एस.एम.ई.डी. अॅक्ट, २००६ अंतर्गत स्थापन झालेल्या विभागीय सुकरता परिषदेची रचना व कार्यपद्धती, याबद्दल सविस्तर विवेचन करा.	१०
४. उद्योग विभागा अंतर्गत खालील संस्था/यंत्रणासंबंधी संक्षिप्त टिप्पणी लिहा (कोणत्याही दोन) :-	१०
(अ) महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळ (एमआयडीसी), मुंबई.	
(ब) महाराष्ट्र राज्य लघु उद्योग विकास महामंडळ (एमएसएसआयडीसी), मुंबई.	
(क) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र (एमसीईडी), औरंगाबाद.	
(ड) मैत्री.	
५. खालील समित्यांविषयी संक्षिप्त माहिती लिहा :-	१०
(अ) जिल्हा उद्योग मित्र समिती	
(ब) जिल्हा सल्लागार समिती	
(क) जिल्हास्तरीय आजारी उद्योग समिती	
(ड) पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रम-जिल्हास्तरीय बल समिती.	

६. रिकाम्या जागा भरा :-

१०

- (अ) राज्य शासनाच्या “जिल्हा पुरस्कार योजने” अंतर्गत पात्र ठरण्याकरिता लघु उपक्रम मागील कमीतकमी वर्षे सलग उत्पादनात असावा.
 (१) १ वर्ष (२) २ वर्ष (३) ३ वर्ष (४) ४ वर्ष.
- (ब) (MSE CDP) योजने अंतर्गत औद्योगिक समूहात ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त सूक्ष्म उपक्रम असल्यास केंद्र शासनातर्फे सामाईक सुविधांसाठी प्रकल्प किमतीच्या टक्के अनुदान प्राप्त होते.
 (१) ५०% (२) ७०% (३) ८०% (४) ९०%
- (क) खालीलपैकी लघु उपक्रम राज्यातील ‘ड’ वर्गवारीतील भागात साप्रोयो, २०१३ अंतर्गत प्रोत्साहने मिळण्यास पात्र आहे.
 (१) कोल्ड स्टोरेज (२) पोल्ट्री (३) हॉटेल (४) नर्सरी.
- (ड) राज्यस्तरीय मैत्री कक्षाचे अध्यक्ष हे आहेत.
 (१) प्रधान सचिव (उद्योग) (२) विकास आयुक्त (उद्योग)
 (३) अतिरिक्त उद्योग संचालक (४) अधीक्षकीय उद्योग अधिकारी (मैत्री कक्ष).
७. महाराष्ट्र राज्याचे औद्योगिक धोरण, २०१३ नुसार, पायाभूत सुविधांची निर्मिती व विकासाकरिता उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचे वाटप करण्यासाठीची मार्गदर्शक तत्त्वे विशद करा. १०
८. केंद्र सरकारच्या खालील योजनेविषयी संक्षिप्त स्वरूपात माहिती द्या (कोणतेही दोन) :- १०
 (अ) मेगा फूड पार्क (ब) डीएमआयसी
 (क) ड्रायपोर्ट (ड) लिन क्लस्टर.
९. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
 (अ) केंद्र शासनाच्या निर्यात प्रचलन परिषदा
 (ब) राष्ट्रीय लघु उद्योग विकास संस्था
 (क) टूल रूम
 (ड) सिपेट.
१०. स्वयंरोजगार प्रचलनाकरिता उद्योग संचालनालयातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या, सुधारित बीज भांडवल योजना व पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रम (PMEGP) या योजनेमधील, फरक व साधर्म्य, तुलनात्मक तक्त्याद्वारे सविस्तर विशद करा. १०
११. (अ) जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना अंतर्गत वसूल न होणारी कर्ज रक्कम निर्लेखित करण्याकरिता काय कार्यपद्धती आहे ? थोडक्यात माहिती लिहा. ५
 (ब) महाराष्ट्र शासनाचे माहिती तंत्रज्ञान धोरण, २०१५ बाबत थोडक्यात माहिती लिहा. ५

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS-I AND CLASS-II OFFICERS
IN THE DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, THURSDAY, 15TH JUNE 2017

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER III

REGULATORY AND PROMOTIONAL FUNCTIONS OF THE DIRECTORATE

(Without Books)

- N.B.*—(1) Question No. 1 is *compulsory*. Solve any *eight* questions from the remaining questions.
- (2) The marks for each question are indicated in the margin.
- (3) Additional marks will not be given for additional solved question, if any.
- (4) Candidate should not write roll number, any name (including his/her own), signature, address or any indication of his/her identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalized.
- (5) Candidates are expected to answer all the subquestions of the question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.
- (6) Answers are to be written in one language only either in **Marathi** or in **English**.

	Marks
1. Explain in detail the objectives, scope and salient features of MSI CDP Scheme.	20
2. Explain in detail the salient features of Package Scheme of Incentive, 2013.	10
3. Explain in detail the composition and procedure to be followed by Divisional Facilitation Council established under MSMED Act, 2006.	10
4. Write short notes on following institutions/agency working under department of Industries, Government of Maharashtra (any <i>two</i>) :—	10
(a) Maharashtra Industrial Development Corporation.	
(b) Maharashtra Small Scale Industries Development Corporation Ltd.	
(c) Maharashtra Centre for Entrepreneurship Development.	
(d) MAITRI.	

5. Write in brief about the following district committees :— 10
- (a) Zilla Udyog Mitra Committee
 (b) District Advisory Committee
 (c) District Level Sick Unit Committee
 (d) Task Force Committee under PMEGP Scheme
6. Fill in the blanks :— 10
- (a) The Small Scale unit should be in continuous production from last year/years for eligibility under District Award Scheme.
- (i) 1 Year (ii) 2 years
 (iii) 3 years (iv) 4 years.
- (b) In MSE CDP Scheme, the grant eligible for the CFC., having more than 50% micro units is
- (i) 50% (ii) 70%
 (iii) 80% (iv) 90%.
- (c) as MSME is eligible for getting incentives under PSI, 2013 in 'D' area of the State.
- (i) Cold Storage (ii) Poultry
 (iii) Hotel (iv) Nursery.
- (d) The Chairman of the State Level MAITRI is
- (i) Principal Secretary (Inds.)
 (ii) Development Commissioner (Inds.)
 (iii) Additional Director of Inds.
 (iv) Superintending Industries Officer, (MAITRI).
7. Explain in detail the guidelines for funding in infrastructure development under Industrial Policy, 2013. 10
8. Explain in brief about following schemes of Government of India. 10
 (any two) :—
- (a) Mega Food Park (b) DMIC
 (c) Dry Port (d) Lean Cluster.
9. Write short notes on following (any two) :— 10
- (a) Export Promotion Councils of India
 (b) National Small Inds. Corporation
 (c) Tool Room
 (d) CIEPT.
10. Explain in detail, the similarities and differences in revised Seed Money Scheme and PMEGP Scheme, by comparative chart, being implemented by Directorate of Inds. for the promotion of self-employment. 10
11. (a) Give in brief, the procedure for writing off unrecoverable loan under D.I.C. loan scheme. 5
- (b) Write a brief note on I.T. Policy, 2015 of Govt. of Maharashtra. 5
-

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

उद्योग संचालनालयातील उद्योग उप संचालक व उद्योग अधिकाऱ्यांकरिता
विभागीय परीक्षा

मुंबई, गुरुवार, दिनांक १५ जून २०१७
[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ४

सर्वसाधारण माहिती, धोरणे, राज्य व केंद्र शासनाची अंगीकृत महामंडळे,
एजन्सी व संस्था, इत्यादी

(पुस्तकांशिवाय)

- सूचना.—(१) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत.
(२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समाप्तात दर्शविलेले आहेत.
(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(४) उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोटेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
(५) उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्नांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. प्रश्नातील एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तदनंतर) सोडवल्यास दुसरा दुर्लक्षित केला जाईल.
(६) प्रश्नांची उत्तरे मराठी वा इंग्रजी एकाच भाषेत लिहावयाची आहेत.

	गुण
१. (अ) सूक्ष्म व लघु उपक्रमांच्या सर्वांगीण विकासाकरिता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक समूह विकास योजना (एम.एस.आय.सी.डी.पी.) अंतर्गतची अंमलबजावणी व कार्यपद्धती नमूद करा.	१०
(ब) सदर योजनेमुळे आपल्या मते राज्याच्या औद्योगिक विकासावर होणाऱ्या परिणामाबद्दल माहिती विशद करा.	१०
२. (अ) महाराष्ट्राचे माहिती तंत्रज्ञान व माहिती तंत्रज्ञान साहाय्यभूत सेवा धोरण, २०१५ ची ठळक वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा.	१०
(ब) सदर धोरणांतर्गत माहिती तंत्रज्ञान/माहिती तंत्रज्ञान साहाय्यभूत सेवा घटकासाठी आर्थिक प्रोत्साहनाबाबत माहिती नमूद करा.	१०
३. (अ) भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती) उद्योजकासाठी विशेष सामूहिक प्रोत्साहन योजनेबाबतची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.	१०
(ब) सदर योजने अंतर्गत अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती उद्योजकासाठी अनुदाने मंजुरी व वितरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे नमूद करा.	१०
४. (अ) महाराष्ट्र औद्योगिक धोरण, २०१३ अंतर्गत, सामूहिक प्रोत्साहन योजना, २०१३ मध्ये सूक्ष्म, लघु व मध्यम पात्र विस्तारीकरणातर्गत उद्योजकांसाठी असलेली प्रोत्साहनाबाबतची माहिती नमूद करा.	१०
(ब) सामूहिक प्रोत्साहन योजना, २००७ व सामूहिक प्रोत्साहन योजना, २०१३ मधील फरक नमूद करा.	१०

५. (अ) महाराष्ट्राचे इलेक्ट्रॉनिक्स धोरण, २०१६ ची ठळक वैशिष्ट्ये नमूद करा. १०
 (ब) सदर धोरणांतर्गत गुंतवणुकदारास देय असलेली विविध प्रोत्साहनासंदर्भात माहिती नमूद करा. १०
६. (अ) एक खिडकी योजना अंतर्गत महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणुकदार समन्वय कक्ष (मैत्री) चे महत्त्व विशद करा. १०
 (ब) मेक इन महाराष्ट्र रिफॉर्मस संदर्भात माहिती नमूद करा. १०
७. खालील कोणत्याही तीनवर टिपा लिहा :- २०
 (अ) सूक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम विकास अधिनियम, २००६ अंतर्गत, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या प्रचलित अधिसूचनेनुसार औद्योगिक सुकरता परिषदेची संरचना व कार्यपद्धती.
 (ब) उद्योग आधार व एम.एस.एम.ई. डाटा बँक
 (क) स्थानिक लोकांना रोजगार
 (ड) इंटीग्रेटेड इंडस्ट्रीयल एरीयास (आय. आय. ए.)
 (इ) मॉडीफाईड इंडस्ट्रीयल इन्फ्रास्ट्रक्चर अपग्रेडेशन स्किम.
८. खालील संकल्पना स्पष्ट करून त्यांचे औद्योगिक विकासाकरिता बाबतची माहिती नमूद करा (कोणत्याही तीन) :- २०
 (अ) खादी ग्रामोद्योग मंडळाचे औद्योगिक विकासातील स्थान
 (ब) प्रधानमंत्री मुद्रा योजना
 (क) दिल्ली-मुंबई इंडस्ट्रीयल कॉरीडोर (डि.एम.आय.सी.)
 (ड) सिकॉम
 (इ) किरकोळ व्यापार धोरण, २०१६.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR CLASS-I AND CLASS-II OFFICERS
IN THE DIRECTORATE OF INDUSTRIES**

MUMBAI, THURSDAY, 15TH JUNE 2017

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER IV

**GENERAL INFORMATION, POLICIES, STATE AND CENTRAL
GOVERNMENT CORPORATIONS, AGENCIES AND INSTITUTIONS, ETC.**

(Without Books)

- N.B.*—(1) Answer any *five* questions.
 (2) The Marks for each question are indicated in the margin.
 (3) All questions carry *equal* marks.
 (4) Candidate should not write roll number, any name (including his/her own), signature, address or any indication of his/her identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.
 (5) Candidates are expected to answer all the subquestions of the question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.
 (6) Answers are to be written in one language only either in **Marathi** or in **English**.

	Marks
1. (a) For development of micro and small enterprises under Maharashtra State Industries Cluster Development Programme (MSICDP)—explain implementation and methodology of the scheme.	10
(b) State in your opinion impact of MSICDP in Industrial development of the State.	10
2. (a) Write salient features of IT/ITES Policy, 2015 of Maharashtra.	10
(b) In this policy elaborate the incentives eligible for IT/ITES unit.	10
3. (a) Write about salient features of Bharat Ratna Dr. Babasaheb Ambedkar (SC/ST) special capital incentive schemes.	10
(b) Under this scheme elaborate the modalities for sanction and disbursement for SC/ST Entrepreneurs.	10
4. (a) In Industrial Policy, 2013, under package scheme of incentive 2013 what are the benefits applicable for eligible MSME expansion unit ?	10
(b) Elaborate the difference between Package Scheme of Incentive 2007 and Package Scheme of Incentive 2013.	10

[Turn Over

5. (a) Write about salient features of Maharashtra Electronic Policy, 2016. 10
- (b) Under this policy what are benefits and incentives applicable for investors. 10
6. (a) Explain the importance of Maharashtra Industry, Trade and Investor Facilitation Cell (MAITRI) under Single Window Scheme. 10
- (b) Write a short note on 'Make in Maharashtra' reforms. 10
7. Write short notes on any *three* of the following :— 20
- (a) Under MSME Act, 2006, for industrial facilitation Council, reformation in constitution as per Industry, Energy and Labour department notification and method of working.
- (b) Udyog Aadhaar and MSME data bank.
- (c) Employment to Local Person (ELP).
- (d) Integrated Industrial Area (IIA).
- (e) Modified Industrial Infrastructure Upgradation Scheme (MIUS).
8. Define the following concept and explain its importance in Industrial development. 20
- (a) Role of KVIB (Khadi Village Industries Board) in Industrial Development.
- (b) Pradhan Mantri MUDRA Scheme.
- (c) Delhi-Mumbai Industrial Corridor (DMIC)
- (d) SICOM
- (e) Retail Trade Policy, 2016.
-